

eNemo

Potápíme se, protože nás to baví. Ale pro profesionální potápěče se jejich koníček stal profesí, potápí se kdykoliv je to potřeba a to v jakémkoliv prostředí.

Pokračování na straně 7

Přátelé potápěči, patřím mezi ty z vás, kteří nemají rádi úvodníky s povšechným obsahem. Soustředím se proto na tři konkrétní P, pro nás všechny důležité: Potápění + Předpisy + Peníze.

A jsem přesvědčen, že právě tato tři P jsou smysluplnou, byť neúplnou, odpovědí na často slýchanou otázku: „Co nám dává členství ve Svazu českých potápěčů?“

Potápění - to je naše společná zábava, sportujeme pro radost a zdraví, v partě s přáteli jde vše lépe, poznáváme svět pod vodou, přírodu a také sami sebe. Potápěčský svaz a jeho potápěčské kluby (spolky) nám k tomu poskytují možnosti, podmínky a výhody. Jejich konkrétní výčet je například na svazovém webu, v informačních materiálech nebo i v tomto časopise eNemo. Namátkou: kompresory, plnicí stanice, nájmy bazénů, trenéři, potápěčská a závodnická výstroj, záchranné pomůcky, výcvikové středisko Barbora, podvodní polygony, plošiny a kesony, instruktoři systému CMAS, pojištění, legislativní podpora, sportovní reprezentace; organizační, finanční a informační management, atd.

Předpisy - právní zákonný základ naší existence je samozřejmě ve Stanovách svazových a klubových. O nových Stanovách se dočtete v tomto časopise eNemo v článku o mimořádné valné hromadě SČP. Nicméně pro vlastní potápění ctíme doporučující potápěčské předpisy - zejména výcvikové a bezpečnostní směrnice. Jsou nám všem k dispozici, je v našem vlastním zájmu se jimi řídit.

Peníze - jsou „až na prvním místě“. To je realita. Financování potápění je náročné a pouze z členských svazových příspěvků, jejichž výše se již několik let nemění, není zajištěné. Proto je důležité vyjednávání a zajišťování státních dotací. Svaz českých potápěčů je oprávněným zástupcem potápěčů a oficiálním partnerem pro státní orgány. Díky tomu mohl Svaz českých potápěčů v loňském roce významně finančně podpořit osm desítek potápěčských klubů, které smluvně zajistily sportovní a organizační služby dle zásad státních programů.

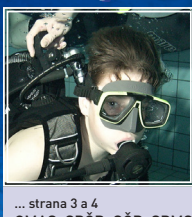
Přátelé, do roku 2015 vám přeji zdraví, štěstí, hodně úspěchů a v potápění čistou vodu a dostatek vzduchu při každém ponoru.

Ing. Jaroslav Hudec
víceprezident Svazu českých potápěčů

V tomto čísle najdete ...

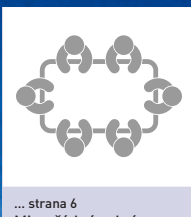
... strana 2
Odborníci z DAN radí -
Diferenciální diagnóza

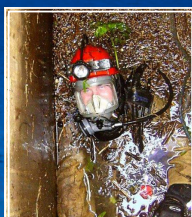
... strana 3 a 4
CMAS, SPČR, SČP, SPMS
- potápěčské instituce,
jejichž působnost je
třeba vysvětlit

... strana 5
Freediving neboli
nádechové potápění

... strana 6
Mimořádná valná
hromada SČP
- 20. listopadu 2014
v Neratovicích

... strana 7
Pracovní potápění - když
se koníček stane profesí

... strana 8
Vyhodnocení reprezen-
tace Svazu potápěčů České
republiky za rok 2014

... strana 9
Co se u nás děje

Poradna odborníků DAN k lékařskému dilematu - Diferenciální diagnóza

Jedná se o dekompresní onemocnění (DCI), nebo je to něco jiného?

Potápěč

Jedná se o jednapadesátiletou zdravou ženu. V předchozím roce jí byly operovány dva krční obratle (5. a 6.), což je chirurgický zákrok známý jako laminektomie (operační snesení trnu a oblouku obratle umožňující přístup do páteřního kanálu – pozn. př.). Občas má migrénu a nedávno byla postižena nazální kongescí (ucpáním nosních dutin), na což používala volně prodejný lék pro uvolnění dutin; jinak nemá žádné fyzické či zdravotní potíže. Nepotápí se nijak pravidelně, ale téměř každý rok si vyrazí na "potápěčskou" dovolenou.

Potápění

Pátý den své dovolené se dvakrát potopila; den předtím si řádně odpočala a věnovala se jen nenáročným prohlídkám místních pamětihodností. Zmíněný den zahájila tato potápěčka několikaúrovňovým profilem do hloubky 70 stop mořské vody (t.j. 21 metrů mořské vody) na dobu 1 hodiny 15 minut, poté následovala hodinová přestávka na hladině. Pak následoval druhý několikaúrovňový sestup opět do hloubky 70 stop mořské vody asi na jednu hodinu. Součástí tohoto druhého (a v ten den posledního) ponoření byla pětiminutová bezpečnostní zastávka v hloubce 15 stop mořské vody (4,5 metrů). Během obou ponorů nedošlo k žádným incidentům, ale zmínila se o tom, že v závěru každého ponoření pociťovala dosti velký chlad. Více než polovinu každého ponoření strávila v hloubkách menších než 70 stop mořské vody.

Komplikace

Potápěčka ukončila své potápění v 1 hodinu odpoledne. Krátce nato začala pociťovat postupný nárůst únavy, což jí připadalo nepřiměřené a podivné, neboť žádné z obou ponoření nebylo nijak náročné. Rovněž jí začala bolet hlava (podle jejích slov na obou stranách, tedy jinak než při migrénách, které občas zažívá). Vrátila se do hotelu, který se nachází ve výšce 762 metrů nad mořem, lehla si a asi hodinu a půl spala. Kromě stálé únavy se pořád cítila nějak "nesvá". Večer šla spát v 8 hodin a spala bez přerušování celou noc, což je podle jejích vlastních slov dost neobvyklé.

Ráno se probudila se stejnou únavou i mentální malátností. Během dne jí začalo občas pobolívat koleno; vždy to chvíli bolelo a poté bolest zcela ustoupila. I když se její bolesti hlavy po prospané noci poněkud zmírnily, večer značně zesílily. Připadalo jí to, jako by dostávala rýmu nebo chřipku. Vzhledem k neobvyklým a pokračujícím příznakům zavolal večer její potápěčský partner DAN. V tu dobu potápěčka nepociťovala žádné bolesti kloubů ani jiné bolesti, žádné snížení citlivosti či brnění, ani všeobecnou slabost.

Léčba

DAN odkázala potápěčku na místní nemocnici z těchto dvou hlavních důvodů:
- takové příznaky lze jen těžko vyhodnotit prostřednictvím telefonu; a
- takto smíšené a vágní příznaky po potápění by měl vyhodnotit lékař profesionál.

Po vyšetření stanovil místní lékař jako diagnózu virové onemocnění (chřipku) a dal jí přípravek proti nazální kongesci a proti bolestem hlavy.

Výsledek

Vyšetření ukázalo, že nazální kongescie, se kterou své potápění začala, se ani nezhoršila, ani nezmizela. Během zmíněných potíží po potápění neměla v žádném okamžiku horečku a ony nepřijemné příznaky postupně (během tří až čtyř dnů) zmizely. Příznaky této potápěčky připomínaly dekompresní onemocnění (DCI), ale také byly podobné virovému onemocnění. Podle slov potápěčky nepovažoval vyšetřující lékař nedávne dva ponory za součást diagnózy.

Kdo se o vás skutečně postará?

Lékaři specialisté DAN jsou vždy na vaší straně!

STÁTE SE ČLENY DAN JIŠTE DNES

- 24/7 LÉKAŘSKÁ FOTOFONOVNÍ LINKA
- MEZINÁRODNÍ POTÁPĚČSKÉ POJIŠTĚNÍ
- CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ
- PRÁVNÍ ASISTENCE
- VĚDECKÝ VÝZKUM

DAN
DIVERS ALERT NETWORK EUROPE

www.daneurope.org
mail@daneeurope.org

Diskuse

Kolik potápěčů by považovalo takové příznaky za možný následek dekompresního onemocnění? Došli by k názoru, že tyto potíže nejsou nic jiného než následek dlouhého a poměrně rušného týdne dovolené, který začal po předchozí nazální kongesci?

S největší pravděpodobností by téměř všichni potápěči postupovali stejně: Na chvíli by si lehli, poté se navečeřeli, šli by brzy spát a snažili se "z toho vyspat" a kdyby se jejich stav nelepšil, zavolali by DAN. Jedná se diagnostický problém pro mnoho lékařů.

Oboustranné občasné bolesti hlavy, přerušovaná bolest kolena, nadměrná únava a pocit "nebyt ve své kůži" sice patří k příznakům dekompresního onemocnění, ale nejsou jejím důkazem. Dilema pro lékaře je rozpoznat, zdali má tyto nejednoznačné příznaky spojovat s potápěním a tudíž s dekompresním onemocněním, nebo je má přičíst nějakému jinému zdravotnímu problému. Bolest je nejčastějším úvodním příznakem dekompresního onemocnění a proto se musí dů-

kladně vyšetřit. Přerušovaná bolest kloubů je normální u každé fyzické námahy (včetně přístrojového potápění), když někdo používá svaly jinak, než je tomu u něj běžné.

Všeobecně lze říci, že bublinky při dekompresním onemocnění vytvářejí konstantní tlak, takže porušení tkáně a bolesti v případě dekompresního onemocnění zpravidla nejsou jen občasné a přerušované. Bolesti způsobené dekompresním onemocněním se zpravidla nemění při změně polohy či při jiné manipulaci a často je lidé označují jako "divné" nebo "neobvyklé".

Většina lidí zažila chřipku, proto jsou jim potíže a bolesti spojené s virovým onemocněním poměrně dobře známé. Ale i bolesti kloubů spojené s virovým onemocněním a další potíže mohou být konstantní a zvyšovat se s nějakou prováděnou činností. Je proto nutné připustit, že jasné rozlišení těchto příznaků a stanovení jednoznačné diagnózy může být obtížné.

Oboustranná bolest hlavy se dá snadno připsat nazálnímu barotraumatu způsobenému potápěním s předchozí nazální kongescí. V tomto případě potápěčka popisovala svou bolest hlavy jako odlišnou ve srovnání s jakýmkoliv jinými bolestmi hlavy, které kdy zažila, což naznačovalo i možné (ale rozhodně ne jisté) onemocnění z dekompresce. V databázi DAN se bolest hlavy jako příznak dekompresního onemocnění vyskytuje asi v 10 až 20 procentech případů.

Změny v mentálním rozpoložení se definují nesebepřítelně, pokud se nejedná o tak výrazné příznaky, jakými jsou ztráta vědomí, záchvat nebo neschopnost komunikovat se svým okolím. Tyto silné symptomy by měli všichni potápěči snadno rozpoznat jako příznaky mentální poruchy, která může souviset s dekompresním onemocněním. "Necítit se ve své kůži" je subjektivní příznak, jehož síla se těžko kvantifikuje. Všeobecně platí, že většina příznaků dekompresního onemocnění (60 procent) nastane do dvou hodin po potápění. V tomto případě vyšetřující lékař usoudil, že existující příznaky jsou důsledkem virové infekce: Potápěčka se po tři následující dny cítila každým dnem lépe a příznaky se jí nevracely. Takto nejednoznačné případy jsou hlášeny DAN téměř každý týden a my se snažíme pomoci lékařům co nejvíce, aby dokázali vyskytnout příznaky spojit s potápěním, nebo je od něj oddělit. Potápěči musí pečlivě sledovat každý příznak, který se objeví po provedeném ponoru. I během potápění berte v úvahu vše zvláštní, co se přihodí, a samozřejmě si všimněte i každého neobvyklého příznaku, který upozorujete během ponoření nebo po něm. Upozorněte na to svého partnera a když jste nahoře, vyslechněte si jeho názor. Pamatujte si, že objevení se některých příznaků může trvat až 24 hodin. Nic dlouho neodkládejte, zavolejte DAN okamžitě, jakmile vám něco připadá podezřelé.

A konečně – při potápění mějte neustále na mysli: Jestliže chcete svůj zásobník vzduchu využít až na maximum, kompenzujte to posílením ostatních bezpečnostních faktorů. Nejjednodušší a neúčinnější strategií je snižovat hloubku a prodlužovat přestávky na hladině.

Text: Joel Dovenbarger, viceprezident,
Lékařská služba DAN America
Foto: Archiv DAN

CMAS, SPČR, SČP, SPMS – potápěčské instituce, jejichž působnost je třeba vysvětlit

V eNemu i v dalších materiálech o potápění se často setkáváte s pojmy jako Světová potápěčská federace CMAS, Svaz českých potápěčů, Svaz moravských potápěčů či Svaz potápěčů České republiky. Je tedy jisté na místě si přiblížit, jak se historicky tyto instituce vyvíjely a jak je to s nimi v současné době.

Jak to začalo ve světě - CMAS

CMAS neboli Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques neboli World Diving Federation neboli Světová potápěčská federace byla založena v roce 1959. Dodnes je to největší organizace, která pod sebou sdružuje potápěčské kluby z celého světa. Za cíl si klade všemi vhodnými prostředky podporovat a rozvíjet aktivity vedoucí k poznání a ochraně podvodního světa či provozování vodních a podvodních sportů.

Předchůdce CMAS – Výbor pro podvodní sporty – vznikl už začátkem padesátých let a sdružoval všechny nadšence a fanoušky sportovního potápění z různých zemí. Aktivity a zájem veřejnosti se však stále rozrůstaly a proto bylo rozhodnuto o založení mezinárodní federace. Sídlem CMAS se stala Paříž a prvním prezidentem Jacques Yves Cousteau, který ve své funkci setrval až do roku 1973.

Při svém vzniku ustanovil CMAS tři hlavní výbory – sportovní (vydával pravidla mezinárodních závodů, udílel oprávnění závody pořádat, potvrzoval jejich výsledky a vydával jejich kalendář), technický (kodifikoval a unifikoval podvodní signály, pravidla potápěčského výcviku, zpracovával pravidla zkoušek) a vědecký (shromažďoval federace zabývající se podvodním výzkumem, vydával publikace a organizoval školení a semináře).

Kromě uvedených výborů má ještě CMAS samostatné komise – lékařskou a preventivní, disciplinární, právní a public relations. Zvláštním orgánem je „Kolegium starších“, které sdružuje všechny dřívější funkcionáře, jimž za jejich zásluhy o CMAS bylo propůjčeno čestné členství nebo čestná funkce. Členové tohoto kolegia mají právo účastnit se zasedání všech orgánů a navrhnout svá doporučení. Vše důležité o CMAS se dočtete na jejich webu www.cmas.org.

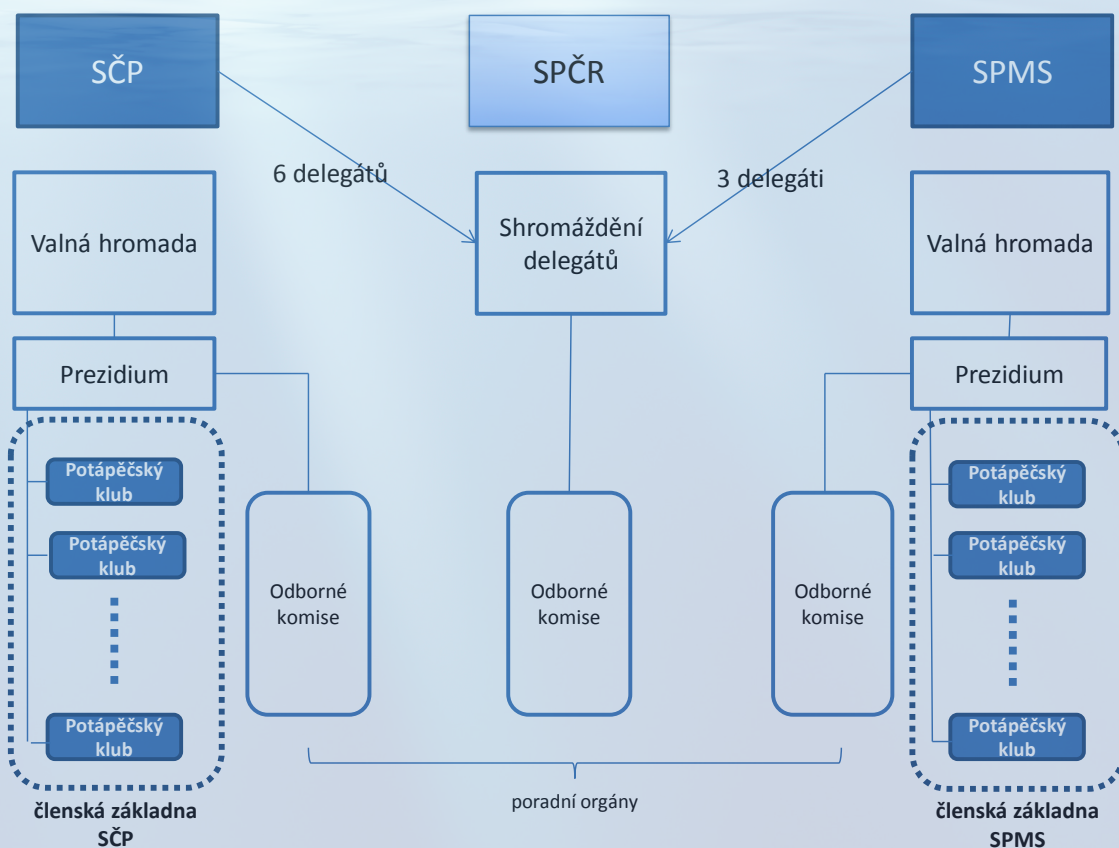
Desatero CMAS

1. Nikdy nevstupuj do vody přes rákos, živé korály nebo vodní rostliny.
2. Kontroluj svůj vztlak.
3. Udržuj dostatečný odstup od korálů a ostatních živočichů a nerozvířuj sediment.
4. Postupuj opatrně při spuštění kotvy při potápění ze člunu.
5. Nepronásleduj, nedotýkej se a nekrm divoké živočichy.
6. Nelov harpunou (pro zábavu) a nekupuj nebo neshromažďuj suvenýry, jako jsou korály a mušle.
7. Buď velmi opatrný při potápění v jeskyních. Bublíny a pouhý dotek mohou zničit jejich křehký život. Čí křehký život?
8. Udržuj čistotu a pořádek na potápěčských lokalitách.
9. Studuj podvodní život a vyhnij se jakémukoliv jeho ničení.
10. Nabádej své přátele k dodržování těchto pravidel.

Organogram potápěčských svazů v České republice

Jak to začalo v Československu

První oficiální kontakty mezi zástupci československých potápěčů a zástupců CMAS proběhly v roce 1965. Za dva roky proběhla první jednání o možnosti členství ČSSR a vše nabralo rychlý spád. V roce 1968 byl založen Svaz potápěčů Československa, následně jsme byli přijati jako 46. členská země Světové potápěčské federace a dokonce jsme dostali možnost mít zástupce ve všech třech hlavních, výše zmíněných, výborech – sportovním, technickém i vědeckém.

Potápěčští nadšenci se ale v Československu začali formovat už o pár let dříve, od roku 1958 spontánně vznikají potápěčské kluby a v rámci Svazarmu bylo potápění zařazeno mezi branně-vodácké sporty. První vybavení se získalo z armádních dodávek či z NDR, kde se také školili první instruktoři, aby později mohli své vědomosti předávat v jednotlivých krajích republiky dalším.

Spolu s tím se v klubech rozvíjely i sportovně-výkonnostní disciplíny, v roce 1960 sdružené pod Ústřední skupinu potápění (ÚSP), což byl hlavní řídicí a koordinační orgán. Rychlý rozvoj různých potápěčských aktivit vedl v roce 1964 k založení odborných komisí při ÚSP, které se věnovaly řízení těchto

aktivit – mezi prvními komisemi byla výcviková, sportovní, lékařská, pracovního potápění a propagační.

Kluby díky práci a obětavosti svých členů získávají první úspěchy jak na sportovně-výkonnostním poli, tak v oblasti výcviku, prací pod vodou a také v oblasti podvodního filmu či fotografie.

Historicko-politické události roku 1968 měly vliv i na dění mezi potápěči. Snahy o federativní rozčlenění ČSSR se objevují i zde a tak v květnu 1968 proběhla ustavující schůze Zvazu potápačů Slovenska s návrhem na vytvoření federálního potápěčského svazu. V dubnu téhož roku se díky iniciativě Miroslava Fišery, šéfredaktora časopisu Potápěč, schází zástupci potápěčských klubů a stávající předsednictvo ÚPS, kteří dohromady iniciují vznik Svazu československých potápěčů. Koncem května se uskutečnilo celorepublikové jednání v Brně, kde je ustaven Svaz potápěčů Československa (SPČS).

Paralelně s tímto děním vzniká v České Lípě celorepublikový First spearfishing club, který následně požádá o členství ve Světové potápěčské federaci a toto členství získává. Po vzniku SPČS vstupuje do jeho řad a následně předává členství v CMAS této organizaci. Začátkem 70. let opět vývoj kopíruje historické dění, období tzv. normalizace znamená návrat řízení pod Svazarm. Postupem času jsou povolovány výjezdy reprezentantů na zahraniční závody, přicházejí tak i medailové úspěchy.

Po revoluci a rozpadu Svazarmu se odděluje branné vodáctví a opět jsou na pořadu dne úvahy o vzniku jednotlivých Svazů. V dubnu 1990 je ustanoven Svaz potápěčů Moravy, v květnu Zvaz potápačů Slovenska, v červnu pak Svaz potápěčů Čech, v září je na celorepublikové konferenci ustaven Svaz potápěčů Československa. Tehdejší prezident SPČS byl zároveň zástupcem v Československém olympijském výboru a také zástupcem ČSFR v CMAS.

Po rozpadu ČSFR se odděluje Zvaz potápačů Slovenska a vzniká Svaz potápěčů České republiky, který je tvořen oběma zemskými svazy (Svazem českých potápěčů a Svazem potápěčů Moravy a Slezska), ale jako celek je reprezentantem státu vůči zahraničním organizacím. V čele SPČR stojí statutární zástupci – prezidenti SČP a SPMS. Tato organizační struktura platí dodnes, oba Svazy spolupracují v rámci odborných komisí či pořádání celostátních sportovních akcí, jinak působí samostatně.

Autor: Iveta Benáková, dle podkladů Ing. Oldřicha Lukše
Foto: Archiv

Freediving neboli nádechové potápění

Možná je to to první, co se vám před očima zobrazí, když se řekne „potápění“: Potápeč se snaží potopit co nehlouběji, nehlouběji, nehlouběji - a na hladinu se dere světlo slunce...

O této krásné - ale náročné - potápěčské disciplíně jsme si povídali s Michalem Rišianem, který je nejúspěšnějším českým freediverem. Tomuto sportu se přitom věnuje teprve od roku 2007.

Jak jste se k freedivingu dostal?

K freedivingu jsem se dostal v roce 2007 jako přístrojový potápeč. Absolvoval jsem víkendový kurz proto, abych zjistil, kolik času a vzduchu má potápeč pod vodou, když zachová klid. Šlo mi o to zvýšit svou bezpečnost při přístrojovém potápění. Když bych po vás chtěla definici freedivingu, neboli nádechového potápění, jaká by byla?

Freediving je forma potápění, kdy člověk nepoužívá láhve se stlačeným vzduchem ani jiné pomůcky pro přístrojové potápění, ale potápí se tradičním způsobem, kterým již neolitické sběrači a lovci lovili a sbírali potravu na hladině i pod ní. Potápeč se nadechne a potápí se se vzduchem, který má v plicích a v krvi. Je to takové vylepšené šnorchlování. (smích)

žení tepu), u trénovaných jedinců v hloubce snižuje tep i na 8-10 tepů za minutu. Zároveň se krev stáhne z velkého krevního oběhu do malého a tělo začne vyživovat kyslíkem právě mozek, srdce a další životně důležité orgány. Mozkem protéká během ponoru až dvojnásobné množství krve oproti klidovému režimu. Do 15 sekund po vynoření dojde k obnově původní srdeční frekvence.

Diving reflex má každý z nás už proto, že se plod dítěte vyvíjí v prostředí, které je velmi podobné mořské vodě. Pár měsíců po narození tento reflex „zakrní“, ale tréninkem je možné jej znovu obnovit. A to je hlavní podstatou toho, proč člověk vydrží dlouho pod vodou, aniž by to poškodilo jeho zdraví.

Co člověk musí udělat pro to, aby se mohl začít věnovat tomuto sportu, a co k tomu potřebuje?

U každého zájemce je nutné, aby si předem došel k lékaři na vyšetření srdce a uší a poté absolvoval potápečský kurz. Tam se dozví, jak správně při potápění postupovat, jak dbát na to, aby bylo potápění bezpečné a aby přinášelo radost. Vše o freedivingu, včetně kurzů, najdete na www.apneaman.cz.

Kolik stojí výbava na freediving?

Pro rekreační úroveň lze základní vybavení pořídit za částku kolem 10 tisíc korun. Jde především o masku, šnorchl, ploutve a neopren. Záleží také na lokalitách, kde se chce člověk potápět.

Text a foto: ŠCP, www.apneaman.cz

Disciplíny freedivingu

STATICKÁ APNOE (STA)

Potápeč se pokouší o co nejdelší zádrž dechu pod vodou v klidové poloze. Maximální povolená hloubka zařazení je 3 metry. Měří se maximální dosažený čas, který takto sportovec dosáhl.

DYNAMICKÁ APNOE (DYN/DNF)

Potápeč plave pod hladinou na jeden nádech za pomoci ploutví, monoploutve nebo bez ploutví. Dotknutí se a odrážení ode dna je zakázáno a znehodnocuje výkon. Měří se maximální vzdálenost, kterou takto sportovec dosáhl.

KONSTANTNÍ VÁHA (CWT/CNF)

Potápeč do hloubky sestupuje a následně vystupuje podél lana pouze za pomoci ploutví, monoploutve nebo bez ploutví. Dotknutí se lana či přitahování k lanu více než jedenkrát znehodnocuje výkon, odhození zátěže je zakázáno. Měří se maximální hloubka, kterou takto sportovec dosáhl.

FREE IMMERSION (FIM)

Potápeč do hloubky sestupuje a následně vystupuje podél lana pouze za pomoci ručkování. Ploutve jsou zakázány a není povoleno ani odhození zátěže. Měří se maximální hloubka, kterou takto sportovec dosáhl.

VARIABILNÍ VÁHA (VWT)

V disciplíně variabilní váha je k sestupu do hloubky povoleno použití zátěže o maximální hmotnosti 30 kg. Potápeč se při sestupu drží zátěže - a jakmile dosáhne maximální hloubky, tuto zátěž pustí. Následně vystoupá pomocí ploutví nebo monoploutve či přitahováním se za lano. Měří se maximální hloubka, které takto sportovec dosáhne.

NO LIMITS (NLT)

Jedná se o extrémní hloubkovou disciplínu, díky prostředkům No limits je dosaženo největších hloubek na nádech. Jde o další vývoj variabilní váhy (VWT), kdy potápeč sestupuje do hloubky pomocí závaží, které nemá žádný hmotnostní limit. Toto závaží je spojeno s tzv. sledem, který sportovce dopraví do hloubky, které chce dosáhnout. Pak je sportovec zpravidla na hladinu vytažen pomocí balónu naplněného vzduchem. Měří se maximální hloubka (v metrech), které takto sportovec dosáhne.

První česká účast na IV. CMAS mistrovství Evropy v potápění na nádech

Česká výprava se v půlce října roku 2014 ve španělském Tenerife poprvé účastnila ME pořádaného CMAS.

Česku reprezentovala Gabriela Grézlová z týmu APNEAMAN, bronzová medailistka z AIDA bazénového mistrovství světa 2013 v disciplíně statická apnoe. Do místa odcestovala společně se svým trenérem Martinem Zajacem, který je držitelem ocenění pro nejlepšího trenéra roku 2011.

Na Tenerife odcestovali s dostatečným časovým předstihem, aby se stačili aklimatizovat a zvládnout potřebný trénink. V disciplíně statická APNOE, při které se potápeč snaží na nádech vydržet co nejdéle pod hladinou a na kterou se Gábina specializuje, si výkonem 7 minut a 46 vteřin vylepšila nejen svůj osobní rekord, ale i národní rekord CMAS, který je současně rekordem světovým, a stala se vítězkou.

Co po závodě řekla šťastná mistryně? „Chtěla bych moc poděkovat všem, kdo mi drželi palce, dále Branko Perovicovi (rovněž letos vytvořil světový rekord časem 10 minut a 32 vteřin, pozn.) za konzultace ohledně výživy, ale hlavně mému trenérovi. Martin odvedl naprosto skvělou práci!

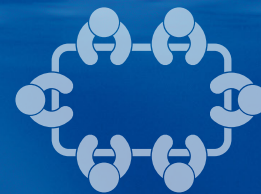
Neodumírají u nádechového potápění mozkové buňky?

V široké veřejnosti převládá názor, že bez kyslíku dochází k poškození mozkových buněk a po cca 5 minutách začne mozek odumírat. Lidé si však neuvědomují, že tělo je nasycené kyslíkem ještě dlouho po zastavení dechu. Máme totiž stejnou schopnost, jako vodní savci, tzv. diving reflex (stručně řečeno dochází ke zpomalení srdeční činnosti a sní-

Mimořádná valná hromada SČP - 20. listopadu 2014 v Neratovicích

Čtvrteční odpoledne 11. listopadu 2014 ve Společenském domě v Neratovicích přivítalo téměř osm desítek účastníků mimořádné valné hromady potápěčských klubů Svazu českých potápěčů. Delegáti ze čtyřiapadesáti klubů reprezentovali usnášeníschopnou většinu umožňující projednat a schválit klíčový bod programu: nové Stanovy SČP podle zákona č. 89/2012 Sb. (tzv. nový Občanský zákoník).

Byl jsem prezidiem SČP pověřen řízením valné hromady. Dovolte proto, abych stručně popsal její průběh.

Návrh nových stanov, který připravila ekonomicko-správní komise, jsem přítomným delegátům prezentoval včetně komentáře a popisu změn proti dosavadním stanovám. Prezidiem důkladně předjednaný a podrobně připravený výklad nových stanov všichni opravdu pozorně vyslechli. Dotazy a diskuse k jednotlivým bodům proběhly hned během jednání. Významnými změnami jsou například povinnost každoročního konání valné hromady a možnost hlasování per rollam (tj. oběžníkem, korespondenčně). Na valnou hromadu bude počet hlasů delegátů jednotlivých klubů stanoven klíčem a bude úměrný počtu jejich členů starších patnácti let, ale až od osmnácti let mají členové právo hlasovat, volit a být voleni do svazových orgánů. V době mezi valnými hromadami je nejvyšším orgánem devítičlenné prezidium, z jehož středu bude zvolen dvoučlenný výkonný statutární výbor. Funkční období je pětileté. Členy

svazu jsou potápěčské kluby, tj. pobočné a zapsané spolky a členové v nich evidovaní. Členstvím ve svazu vyjadřují svůj souhlas s posláním SČP a závazek dodržovat stanovy SČP. Avšak členstvím v SČP není dotčena právní osobnost členů. SČP respektuje právní, organizační a ekonomickou samostatnost svých členů, tj. potápěčských klubů. (Nové Stanovy SČP jsou k dispozici mimo jiné i na svazovém webu).

Po asi hodinovém jednání a zodpovězení všech dotazů a připomínek mohli delegáti hlasovat a jednomyslně nové Stanovy SČP schválili. Tím Stanovy vstoupily v platnost, účinnost nabudou datem zveřejnění ve spolkovém rejstříku u Městského soudu v Praze.

Následoval druhý plánovaný bod programu – informace prezidia SČP o činnosti v období od minulé valné hromady. Přesto, že se nejednalo o bilanční valnou hromadu, vyslech-

li se zájmem delegáti stručnou zprávu o svazových aktivitách od roku 2011, kterou přednesl prezident Pavel Macura.

Třetí bod programu shromáždění delegátů měl pracovní ráz. Zástupci jednotlivých potápěčských klubů předali přítomným kolegyním ze svazového sekretariátu příslušné doklady, projednali a převzali dokumenty a potvrzení ke smluvnímu zajišťování sportovních a organizačních služeb dle zásad státních programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Slavnostně sympatickou přátelskou atmosféru měl program valné hromady v závěru jednání, kdy proběhlo osobní poděkování a ocenění přítomným představitelům jednotlivých potápěčských klubů za jejich vykonané úsilí a práci a podporu rozvoji Svazu potápěčů.

z pléna účastníků vystoupila Gabriela Grézlová, která nás reprezentovala na evropském šampionátu v nádechovém potápění (a je světovou rekordmankou v disciplíně statická apnoe) a předala do rukou prezidenta SČP Pavla Macury čestnou plaketu CMAS. Její vystoupení v sále delegáti odměnili opravdu velkým potleskem.

Krátce po devatenácté hodině byla schválením usnesení a závěrečným slovem úspěšně ukončena mimořádná valná hromada Svazu českých potápěčů.

Text: Ing. Jaroslav Hudec,
viceprezident Svazu českých potápěčů

Došlo také k neplánovanému, ale milému překvapení. To když

Pracovní potápění – když se koníček stane profesí

V České republice provádějí potápěčské práce pracovní potápěči asi 45 let. Odpracují pod vodou každoročně zhruba 4500 hodin, takže každý kvalifikovaný pracovní potápěč odpracuje za rok v průměru přibližně 350 hodin.

V minulosti prováděli práce pod vodou většinou zaměstnanci vodohospodářských nebo energetických podniků, později také kluby sportovních potápěčů i členové SČP. Profesní „Osvědčení o způsobilosti pro výkon potápěčských prací“ vydávalo Ministerstvo lesního a vodního hospodářství. Sportovním potápěčům stačila pro provádění potápěčských prací potápěčská kvalifikace „ŠPP“ pro práce do hloubek 13 metrů a kvalifikace „C - Bronzový odznak“ pro práce v hloubkách pod 13 metrů.

„Osvědčení o způsobilosti pro výkon potápěčských prací“ u profesionálních potápěčů bylo udělováno po absolvování náročného několika-měsíčního kurzu, v podstatě po vyučení potápěčem u příslušného vodohospodářského podniku. Výuku zajišťoval tým vyškolených instruktorů a zkušených pracovníků profesionálního potápění. Profesionální potápěčské stanice vždy byly a jsou dodnes vybaveny špičkovou profesionální potápěčskou technikou.

Po roce 1989 byly potápěčské práce zařazeny jako živnost volná, což si mnoho potápěčů vložilo tak, že práce pod vodou může dělat „každý“. Takže v podstatě „každý“ si může zřídit potápěčskou živnost a podnikat v oblasti potápěčských prací. Ovšem fyzicky pracovat pod vodou mohou - a vlastně vždy mohou - jen fyzické osoby splňující platnou legislativu, tj. odborně a zdravotně způsobilé.

Protože pracovní potápění je velice náročná a nebezpečná činnost, která vždy byla zařazena jako riziková, musí být v současnosti potápěči pracující pod vodou držitelé profesní kvalifikace pro pracovní potápění, včetně speciálního lékařského zabezpečení.

Čím se pracovní potápění liší

Rozdíly mezi rekreačním a pracovním potápěním nejsou pouze v tom, že rekreačně se potápíme pro zábavu a pracovním kdykoliv a kdekoliv je potřeba, ale i v používané technice. Zásadní rozdíl

je v dodávce dýchacích plynů. Při pracovním potápění jsou dodávány dýchací plyny potápěčům z hladiny a tím je zajištěna jeho prakticky neomezená dodávka i pro případ zdržení nebo uvíznutí pod vodou. Potápěči v tomto případě nejsou stresováni ani ohrožováni omezenou zásobou dýchacích plynů. Zásoba dýchacích plynů, kterou si nese pracovní potápěč pod vodu, slouží pouze jako bezpečnostní rezervace. Naprostou samozřejmostí při pracovním potápění je trvalé telefonní spojení a to především

pomocí kabelového telefonu. Velice výhodné je používání přilbových televizních kamer, které umožňují trvalý přenos obrazu činnosti potápěče v reálném čase, včetně možnosti záznamu zvuku i obrazu. Přilbové kamery je také možno využít pro nahlédnutí do míst pro potápěče nepřístupných. Pracovní ponory někdy probíhají v prostředí, které vodou ani nelze nazvat, například v jímkách čistíren odpadních vod v močůvce, v ropných produktech nebo tekutém jílu, který má 1,5x větší hustotu než voda.

Odborná způsobilost

Při pracovním potápění pracuje potápěč pod vodou prakticky vždy sám, proto se musí spolehnout na tým, který se stará o jeho bezpečnost a průběh ponoru, on se potom může plně věnovat kvalitnímu provedení pracovního úkolu.

Pro bezpečnou realizaci potápěčských prací je nezbytná odborná způsobilost, kterou je možné získat absolvováním rekvalifikačního kurzu na profesi potápěč pracovní. Kurz je zakončený zkouškou z profesní kvalifikace „Potápěč pracovní kód 69-014-H „ dle zákona č. 179/2006 Sb., autorizujícím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR.

Mezi další kvalifikace profesionálního potápěče patří i pálení kyslíkem a svařování pod vodou, jedná se o odbornost „Svářeči potápěči pro hyperbarické svařování za mokra“. Pro tuto činnost je nutné, aby příslušnou kvalifikaci vlastnili minimálně dva pracovníci na pracovišti. Svařování pod vodou je často jedinou možností provedení opravy.

Vysoce speciální činností jsou potápěčské práce v podzemí, tyto značně rizikové práce spadají do působnosti Českého báňského úřadu a směřjí

Co vše profesionální potápěči ještě dělají?

Potápěčské práce stavebního charakteru

Sanace betonových konstrukcí speciální betonovou směsí. Sanace pomocí PU pryskyřic. Utěšňování průsaků. Destrukce a trhací práce pod vodou. Odstraňování naplavenin pomocí odsávacích zařízení. Čištění vtokových objektů - česlí, nátoků. Odstraňování nárůstů a sedimentů vysokotlakým vodním paprskem až 800 bar. Vyhledání a vyzvednutí různých předmětů. Vrtání otvorů do betonu i jiných materiálů. Vrtání jádrových vrtů pro průkazné zkoušky betonů.

Potápěčské práce strojního charakteru

Vrtání, pálení, svařování a montování konstrukcí. Montování rozmrazovacích zařízení. Odebírání jádrových vrtů z železobetonových konstrukcí včetně vyhodnocení jejich stavu ve spolupráci s Kloknerovým ústavem v Praze a následné sanace konstrukcí. Spolupracujeme rovněž při pokládání shybek a nejrůznějších kabelů. Při úpravách dna lze využít i trhacích prací.

Potápěčské práce záchrannářského charakteru

Vyhledávání a vyzvednutí potopených plavidel. Zásahy při živelných pohromách. Opravy podponorů plavidel. Odstraňování plavebních překážek.

Práce báňských záchrannářů - potápěčů v podzemí

Potápěčské práce při živelných pohromách

Potápěčské práce v podzemí

Soudní znalec v oboru:

bezpečnost práce - technické obory - sport (Technické obory - specializace: potápěčské práce; potápěčské a záchrannářské práce v podzemí a bez volné hladiny; Bezpečnost práce - specializace: bezpečnost práce při potápěčských pracích; bezpečnost práce při sportovním (rekreačním) potápění; Sport provozování - specializace: sportovní (rekreační) potápění; výcvik potápěčů; potápění v podzemí a bez volné hladiny)

Vše o pracovním potápění najdete na www.appcr.cz.

je vykonávat pouze osoby s kvalifikací „báňský záchrannář – potápěč“.

Další speciální činností, která spadá do působnosti Českého báňského úřadu, jsou trhací práce a destrukce pod vodou. Trhací práce a destrukce pod vodou mohou provádět ve smyslu zákona č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě pouze osoby s profesní odborností „potápěč“ a kvalifikací „Střelní mistr“ nebo „TVO – technický vedoucí odstřelů“. Pro trhací práce a destrukce pod vodou je nutné, aby tuto kvalifikaci vlastnili minimálně dva pracovníci na pracovišti.

Text: Iveta Benáková, dle textů Miloslava Hatáka (www.psvos.cz)
Foto: Potápěčská stanice, a. s.

Vyhodnocení reprezentace Svazu potápěčů České republiky za rok 2014

Začátek nového roku je vždy ve znamení bilancování roku předchozího. Ocenit své úspěšné sportovce má ve zvyku i SPČR. Letos akci organizoval Svaz českých potápěčů a ten zvolil netradiční místo – sportovní centrum TEPfaktor v Chotilsku u Příbrami.

Kolem třetí odpoledne se sportovní areál TEPfaktor, který všudypřítomným pískem, lehátky a tapetami evokuje exotické mořské ostrovy, začal plnit potápěči, jejich trenéry a funkcionáři. Byli pozváni všichni, kteří se v loňské sezóně umístili na velké akci do šestého místa.

Úvodního slova se ujal prezident Svazu českých potápěčů Pavel Macura: „Jsem velmi rád, že jste všichni dorazili, protože bez vás by ani naše práce neměla smysl. Rád bych vás tu všechny uvítal, vás, kteří děláte zázemí tomu, aby výsledky byly takové, jaké jsou. Chtěl bych vám

poděkovat za to, co jste loni dokázali, zároveň doufám, že to byl příslib dalších úspěchů v letošním roce. Vaše úspěchy jsou součástí mozaiky zvané potápění, která je tvořena jak amatérskými potápěči, tak i vámi. Pokud budeme takto jednotní, tak v těch stále měnících se vodách přežijeme.“

Konferenční sál, orámovaný tapetami vody a moře, byl velmi tematickým prostředím k ocenění těch nejúspěšnějších sportovců z řad zástupců orientačního potápění či ploutvového plavání, kteří dosáhli loni největších úspěchů. Velké díky ale zároveň byly vyjádřeny i jejich trenérům.

Oficiality jen na okraj

Po vyhodnocení a krátkém rautu se šli všichni převléknout do sportovního – do svých bungalovů, které se na jednu noc staly jejich domovem. Prostředí mělo připomínat Bora Bora, no a kdo by si nepřál potápět se v takovém ráji?

Účastníci se rozdělili do čtyřčlenných týmů a vyrazili zdolávat 24 úkolů v jednotlivých místnostech. Celé sportovní centrum je založeno podle vzoru pořadu Pevnost Boyard. Vzpomínáte? Lidé v týmech při této hře museli projevit odvahu, šikovnost, chytrost, ale i fyzickou zdat-

nost. Jeden rozdíl se však přece jen najde: ve slavném francouzském pořadu se volili na plnění jednotlivých úkolů zástupci za tým, v TEPfaktoru se vždy do plnění jednotlivých záležitostí muselo zapojit celé družstvo.

Naděšené a plněné úkolů zaujaté skupinky, které člověk během hry potkával, i zničené, ale šťastné tváře dokazovaly, že toto opravdu zajímavé vyhlášení bylo pro sportovce také odměnou.

„Vyhlášení v TEPfaktoru byl určitě dobrý nápad a líbilo se mi spojení vyhlášení a sportovní zábavy. Mé družstvo bylo zastoupeno pouze muži, a tak jsme doufali, že si se všemi překážkami hravě poradíme. (smích) V těch tělesných nebyl až zas tak problém, ale pot-

rápila nás místnost, kde byly zavěšeny kovové destičky. Úkolem bylo poznat a seřadit tóny, které vydávají. Já mám naprostý hudební hluch, a tak jsem jen tiše přihlížel, nakonec to kluci zvládli a mohli jsme pokračovat dál. Nejvíce se mi asi líbila bonusová místnost, kde se probíhalo pod houpačkami se balóny. Bylo to adrenalinové a to mě na tom bavilo. Večerní posezení pak bylo příjemnou tečkou na závěr,“ zhodnotil celou akci Jakub Jarolím, dvojnásobný mistr Evropy z roku 2014 na 50 a 100 metrů bifins, na delší trati drží i světový rekord. Rok 2015 snad bude pro české potápěče také tak úspěšný, orientační potápěči se dočkají mistrovství Evropy v domácím prostředí v Liberci. Doufejme tedy, že začátkem příštího roku bude opět co oslavovat!

Text: Iveta Benáková
Foto: Archiv SČP

Sportovci pozvaní na vyhlášení (dle abecedy)

Muži

Ondřej Černý
Ondřej Dofek
Lukáš Fojtík
Jakub Jarolím
Ondřej Kašpar
Martin Mazáč
Jakub Němeček
Petr Podhorný
Lukáš Silný
Jan Skružný
Jakub Valníček

Ženy

Gabriela Horáková
Klára Křepelková
Vendula Resová
Barbora Sládečková
Zuzana Svozilová
Eliška Šimůnková
Zuzana Štěpánková
Naďa Tylová
Eliška Vilimová
Lucie Žižalová

Co se u nás děje

Rescue Trutnov 2014

Klub Pneumotorax Trutnov pravidelně pořádá v místním krytém bazénu kurz záchrany a první pomoci. Školení pořádá MUDr. Vladimír Hadač, ředitel Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje. Kurzu, který se konal poslední listopadový víkend v roce 2014, se zúčastnilo okolo 50 záchranářů, lékařů a potápěčů.

Školení začíná pro všechny účastníky nezbytnou teoretickou částí, která je zaměřena na základní náležitosti při poskytování první pomoci, na ožívání pacienta umělým dýcháním i s dýchacím přístrojem, to vše i pro laiky. Teprve poté může dojít k praktickým ukázkám v bazénu, kde podle MUDr. Hadače dbali instruktoři hlavně na to, aby své kurzisty naučili správně uchopit tonoucího a jak jej dostat do bezpečí.

Pokud vás zajímá, jak to na takovém kurzu vypadá, podívejte se na fotky na www.facebook.com/RESCUE.TU.

3. ročník fotosoutěže - Memoriál Fannyho Pudila

V sobotu 17. ledna proběhl na Lomečku třetí ročník fotosoutěže, se snad již definitivním názvem Memoriál Fannyho Pudila, na památku tragicky zesnulého mladšího syna organizátora akce Františka Pudila. Soutěže se zúčastnilo devět autorů a celkem se sešlo 25 fotografií. Pro tento ročník byla vyhlášena tři témata: 1. Genius Loci Lomečku; 2. Vzpomínka na Isabelu Corni (sochařka, jejíž díla jsou vystavena nad i pod vodou Lomečku. Isabela zemřela při autonehodě v roce 2014); 3. Lidé.

Témata Genius Loci Lomečku se dle mého nejlépe zhostila Anna Haňková. Vzpomínku na Isabelu nejlépe vystihla Marcela Hovorková. V tématu lidé vyhrál sám organizátor František Pudil. Více informací nejen o fotosoutěži najdete na www.potapeni.cz.

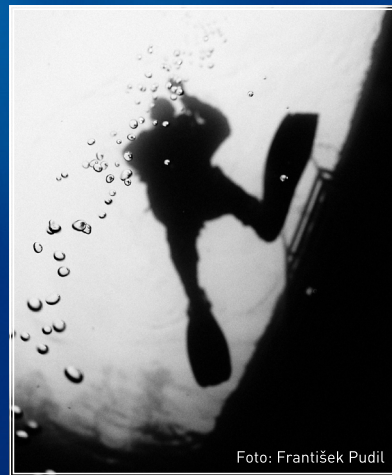

Foto: František Pudil

Jsi dětský potápěč registrovaný v některém z klubů SČP nebo se chystáš začít s potápěním a staneš se v roce 2015 novým členem SČP?

Paň jsi to právě ty, pro kterého máme dárček!!!

Obdržíš balíček který obsahuje

- ručník z mikrovlákná
- jednorázový podvodní fotoaparát
- láhev na pití
- vodotěsné pouzdro

Distribuce dětských balíčků jednotlivým klubům začne od dubna 2015

(balíček je určen pro prvňáky do 15-ti let, které se stanou aktivním členem SČP)

PAF TACHOV

Mezinárodní potápěčský festival

Společenský areál Mže v Tachově

27. - 28. března 2015

Potápěčské a cestopisné filmy
Fotografické výstavy
Odborné přednášky
Dětská výtvarná soutěž
Zábavný program pro děti a mládež
Prodej potápěčské techniky
Potápěčský ples

www.paftachov.cz

Pro členy Svazu českých potápěčů vstupné zdarma

(Nutno doložit členskou známku pro rok 2015)

Svaz českých potápěčů

www.svazpotapecu.cz ■ adresa: Na Strži 9, Praha 4, 140 00 ■ kontaktní osoby: Ing. Mgr. Iva Kalbáčová, Marie Lehvová ■ telefon: 603 419 283 ■ e-mail: diver@svazpotapecu.cz

Vyřizování členských záležitostí: Úterý a čtvrtek 8-12 a 14-17 (ostatní dny dle předchozí dohody)

Redakce eNemo

Kontaktní osoba: Mgr. Iveta Benáková ■ Vaše náměty a připomínky posílejte na eNemo@svazpotapecu.cz